

LA INCLUSIÓ A DEBAT

L'escola inclusiva és aquella en la qual tot l'alumnat se sent acollit, atès i respectat. I on tothom pot desenvolupar de la millor manera les seves capacitats, més enllà dels condicionants físics, intel·lectuals, sensorials, socials o culturals.

Hem de començar per aquí, per la definició que el mateix Departament d'Educació fa seva i que recull de forma encertada el concepte d'inclusió en un context educatiu. Aquesta definició ens ha de permetre emmarcar el debat que avui dia és ben viu a tota la comunitat educativa i en el qual USTEC·STES (IAC), com no podria ser de cap altra manera, prenem un posicionament clar i inequívoc.

En primer lloc, cal recordar alguns **principis que són irrenunciables** i que trobem recollits en la Declaració Universal dels Drets Humans, en tractats internacionals de l'OCDE i la UNESCO i en les nostres lleis educatives:

- Tota persona té dret a l'educació.
- La inclusió i l'equitat s'erigeixen en principis generals que han de regir totes les polítiques, plans, estratègies i pràctiques educatives (UNESCO, 2017).
- Els països han de garantir una educació de qualitat inclusiva i equitativa que promogui l'aprenentatge al llarg de tota la vida (UNESCO, 2020).

- Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat (LEC).

- L'educació és la palanca que fa possible la superació dels condicionants personals, socials, econòmics i culturals (LEC).

L'educació ha de ser motor de canvi i de transformació social, la palanca necessària perquè tothom pugui elaborar el seu projecte de vida personal, que li permeti un desenvolupament personal i social òptim i que possibiliti una inserció i participació plena a la societat. En el fons, el debat també l'hauríem de situar en el model social que desitgem. USTEC·STEs ho tenim clar, desitgem un model social on tothom tingui cabuda i s'hi senti partícip i respectat; un model on la diversitat sigui quelcom natural i formi part de la riquesa del país. Malauradament, vivim moments en què determinats col·lectius sovint se senten assenyalats, marginats i segregats. Volem una societat inclusiva; no volem una societat segregada. Això és irrenunciable.

La inclusiva, per a tothom

El sistema educatiu d'un país no és una institució qualsevol o menor. Ha d'exercir una funció educativa i social de primer ordre i ha de vetllar pels principis democràtics i ètics d'una societat com la nostra. També ha de garantir la igualtat d'oportunitats de totes les persones i erigir-se en motor i agent transformador cap a una societat més justa i inclusiva. Aquests són els principis educatius als quals entenem que un sistema educatiu públic i de qualitat no pot renunciar.

La inclusió, igual que l'equitat, només és un indicador de la qualitat d'un sistema educatiu, però totes dues han de formar part del seu ADN. Des d'aquesta perspectiva, **USTEC·STEs defensem que el principi d'inclusió no és qüestionable, és quelcom necessari, just i desitjable que ha de formar part del sistema educatiu.** Pertoca a les administracions públiques, en aquest cas, al Departament d'Educació, el desplegament de totes les polítiques educatives que facin possible assolir un sistema educatiu plenament inclusiu. Com a sindicat exigim al Departament d'Educació el pressupost necessari, les eines, els recursos, la bona planificació i la voluntat de desplegar totes les mesures que ens apropin a aquest repte. Malauradament, ens trobem molt lluny d'un sistema educatiu inclusiu, per la manca d'implicació i voluntat d'un Departament que, per falta d'un pressupost digne, d'una bona planificació i de capacitat, ho fa inviable. Tot plegat, provoca el malestar evident de tota la comunitat educativa: cansament, frustració, indefensió

i empenyament davant les mancances del sistema i les dificultats per assegurar una bona atenció educativa i de qualitat al conjunt de tot l'alumnat. Amb tot, no podem renunciar a una educació de qualitat, i hem d'exigir i lluitar perquè sigui possible. El nostre posicionament inequívoc en aquest debat és simple i contundent: **Inclusió sí. Així, no!**

Finalment, voldríem comentar quelcom que ens sembla un error greu de base. Sovint hom situa el debat de la inclusió escolar en el col·lectiu d'alumnes amb necessitats educatives especials (NEE). Hem explicat i argumentat en aquest escrit que un sistema educatiu inclusiu és aquell on **tot l'alumnat** se sent acollit, atès i respectat. L'alumnat amb NEE (entorn del 5%) és el col·lectiu més vulnerable de tota la població escolar i, com no podria ser d'altra manera, requereix totes les mesures i suports necessaris per rebre la resposta educativa més adient a les seves necessitats (mesures i suports intensius); una situació que el Departament no està resolent de forma eficaç. No obstant això, un sistema educatiu inclusiu ha de vetllar per tot l'alumnat. Malauradament, en aquests moments, tenim moltes evidències que el sistema no és capaç de donar resposta i satisfer les necessitats educatives d'una bona part de l'alumnat. A tall d'exemple, un 17% de la població escolar abandona prematurament el sistema educatiu, un fet inacceptable.

Situar el debat de la inclusió només en la manca de resposta educativa en l'àmbit dels alumnes amb NEE és un error. Com també ho és, davant el fracàs de les polítiques educatives inclusives del Departament d'Educació, proposar sistemes educatius més segregadors, donar passes enrere i renunciar a principis irrenunciables com la igualtat d'oportunitats. Pensar que, davant les dificultats manifestes del sistema, hem d'apostar i potenciar les escoles d'educació especial per donar resposta a un col·lectiu d'alumnes que amb els recursos, les eines i els suports necessaris podrien ser atesos en un centre ordinari **és renunciar al principi d'inclusió.** Les escoles d'educació especial formen part del sistema educatiu i fan una gran tasca, són del tot necessàries i han de ser inclusives, però han de donar resposta a l'alumnat amb unes necessitats molt específiques i importants que facin inviable l'escolarització en un centre educatiu ordinari.

Pensar que derivar l'alumnat amb NEE a les escoles d'educació especial forma part de la solució per la ineficàcia del sistema educatiu és una estratègia que no compartim. En un segon moment, ens adonarem que altres col·lectius tampoc són ben atesos... i que potser caldria també segregat-los. USTEC·STEs no podem compartir aquest escenari. No volem un model educatiu segregador. **Volem un model inclusiu, però amb totes les garanties que el facin possible. INCLUSIÓ SÍ! AIXÍ, NO!**